

HØJESTERETS KENDELSE

afsagt torsdag den 25. juni 2020

Sag 168/2019

Finanstilsynet

(advokat Mathias Toxværd)

mod

Patrona Underwriting Limited

(advokat Jesper Høy)

I tidligere instanser er afsagt kendelse af Sø- og Handelsrettens skifteret den 25. marts 2019 (K 4368/18-A) og af Østre Landsrets 9. afdeling den 23. august 2019 (B-333-19).

I påkendelsen har deltaget tre dommere: Poul Dahl Jensen, Henrik Waaben og Jan Schans Christensen.

Påstande

Kærende, Finanstilsynet, har nedlagt påstand om, at sagen realitetsbehandles, og at Østre Landsrets kendelse af 23. august 2019 ophæves, og Sø- og Handelsrettens skifterets kendelse af 25. marts 2019 stadfæstes.

Indkærede, Patrona Underwriting Limited, har principalt nedlagt påstand om afvisning, subsidiært stadfæstelse.

Sagsfremstilling

Patrona Underwriting Limited og Finanstilsynet indgav henholdsvis den 18. december 2018 og den 19. december 2018 konkursbegæring mod Qudos Insurance A/S. Den 20. december 2018 tog Sø- og Handelsrettens skifteret Qudos Insurance under konkurs. Samme dag anmo-

dede advokat Kristian Metz Brandt på vegne af Patrona Underwriting Limited om aktindsigt i Finanstilsynets konkursbegæring med bilag.

Ved kendelse af 25. marts 2019 afviste Sø- og Handelsrettens skifteret anmodningen om aktindsigt. I skifterettens begrundelse hedder det bl.a.:

”Det fremgår af lov om finansiel virksomhed § 354, stk. 1, at Finanstilsynets ansatte er forpligtet til at hemmeligholde fortrolige oplysninger, som Finanstilsynets ansatte får kendskab til gennem tilsyns- og afviklingsvirksomheden. Det fremgår videre af § 354, stk. 6, nr. 13, at bestemmelsen i stk. 1 ikke er til hinder for, at Finanstilsynet videregiver fortrolige oplysninger til skifteretten i tilfælde af f.eks. konkursbehandling. Det fremgår endelig af § 354, stk. 8, at alle, der i henhold til blandt andet § 354, stk. 6, modtager fortrolige oplysninger fra Finanstilsynet, er med hensyn til disse oplysninger undergivet tavshedspligten i § 354, stk. 1.

Det lægges efter det af advokat Kristian Ambjørn Buus-Nielsen blandt andet i brev af 22. januar 2019 anførte til grund, at Finanstilsynets konkursbegæring samt bilag 2 og 4 indeholder fortrolige oplysninger, som er omfattet af lov om finansiel virksomhed § 354, stk. 1.

På denne baggrund, og da skifteretten i medfør af lov om finansiel virksomhed § 354, stk. 8, jf. stk. 6, nr. 13, er omfattet af tavshedspligten i § 354, stk. 1, finder skifteretten, at de oplysninger, der er ekstraheret i den kopi af konkursbegæringen, som skifteretten den 8. marts 2019 udleverede til Kristian Metz Brandt, samt bilag 2 og 4 ikke er omfattet af Patrona Underwriting Limiteds ret til aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 41 d og § 41 h.”

Patrona Underwriting Limited kærede skifterettens kendelse til Østre Landsret, som ved kendelsen af 23. august 2019 ændrede skifterettens afgørelse således, at anmodningen om aktindsigt blev taget til følge. I landsrettens begrundelse hedder det bl.a.:

”Sø- og Handelsrettens afgørelse vedrører en anmodning fra Patrona Underwriting Limited om aktindsigt i Finanstilsynets konkursbegæring af 19. december 2018 med bilag, som skifteretten er i besiddelse af.

Møder afholdt i skifteretten i anledning af konkursbegæring med henblik på skifterettens stillingtagen til, om der skal afsiges konkursdekret, må i overensstemmelse med Højesterets afgørelse af 15. august 1988 (UfR 1988.848) om kreditormøder under betalingsstandsning anses som retsmøder, jf. herved også UfR 2009.2805 V. Retsmøder er efter retsplejeloven § 28 a, stk. 1, offentlige, medmindre andet måtte være bestemt. Der blev ikke under mødet i skifteretten den 20. december 2018 truffet bestemmelse om, at mødet ikke skulle være offentligt, og Finanstilsynets konkursbegæring af 19. december 2018 med bilag 1-4 blev fremlagt på mødet. Anmodningen om aktindsigt skal derfor

behandles efter reglerne i retsplejelovens kapitel 3 a, jf. konkurslovens § 9, stk. 3, jf. stk. 1.

Efter retsplejelovens § 41 d, stk. 1, kan den, der har en individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål, forlange at blive gjort bekendt med dokumenter, der vedrører en borgerlig sag, i det omfang dokumenterne har betydning for vurderingen af det pågældende retsspørgsmål.

Under hensyn til begrundelsen for den fremsatte anmodning om aktindsigt finder landsretten, at betingelserne i retsplejelovens § 41 d, stk. 1, er opfyldt.

Efter retsplejelovens § 41, d, stk. 5, kan retten til aktindsigt begrænses i de i nr. 1-6 angivne tilfælde.

Finanstilsynet og konkursboet har gjort gældende, at oplysningerne er tavshedsbelagte i medfør af lov om finansiel virksomhed § 354, der udspringer af EU-retlig regulering, men har ikke i øvrigt nærmere redegjort for grundlaget for at tilbageholde de omhandlede oplysninger. Herefter, og under hensyn til karakteren af de omhandlede oplysninger, finder landsretten, at bestemmelsen i retsplejelovens § 41 d, stk. 5, herunder stk. 5, nr. 3 og 5, ikke er til hinder for at meddele aktindsigt i Finanstilsynets konkursbegæring af 19. december 2018 med bilag. Bestemmelsen i lov om finansiel virksomhed § 354, stk. 8, jf. stk. 6, nr. 13, jf. stk. 1, kan ikke føre til et andet resultat.

Landsretten finder herefter ikke anledning til at tage stilling til, hvorvidt Patrona Underwriting Limited tillige kan få aktindsigt i medfør af retsplejelovens § 255 a.

Landsretten ændrer på denne baggrund skifterettens afgørelse, således at Patrona Underwriting Limiteds anmodning om aktindsigt tages til følge.”

Den 26. august 2019 sendte Patrona Underwriting Limited i henhold til Østre Landsrets afgørelse af 23. august 2019 en anmodning til Sø- og Handelsrettens skifteretsafdeling om udlevering af konkursbegæringen med bilag.

Den 30. august 2019 modtog Patrona Underwriting Limited konkursbegæringen med bilag.

Anbringender

Finanstilsynet har til støtte sin påstand om realitetsbehandling anført navnlig, at Finanstilsynet fortsat har den fornødne retlige interesse i at få prøvet sagen for Højesteret, og Procesbevillingsnævnet har givet tredjeinstansbevilling, selvom konkursbegæringen med bilag 1-4 er udleveret. Sagen er principiel, idet Østre Landsrets afgørelse medfører en ændring af praksis i behandling af sager vedrørende anmodning om aktindsigt. Sagen adskiller sig fra den hidtidige praksis på området, idet oplysningerne, som der søges aktindsigt i, ikke skal indgå i en

verserende retssag. Sagens principielle karakter kan således i sig selv begrunde, at sagen ikke afvises på grund af manglende retlig interesse.

Til støtte for sin påstand om stadfæstelse af SØ- og Handelsrettens kendelse har Finanstilsynet supplerende anført navnlig, at de oplysninger, som Finanstilsynet modtager som led i dens tilsynsvirksomhed, er fortrolige og tavshedsbelagte og alene kan videregives, hvis der er hjemmel hertil i § 354 i lov om finansiel virksomhed, herunder eksempelvis til skifteretten, jf. § 354, stk. 6, nr. 13. Skifteretten bliver ved modtagelsen af de fortrolige oplysninger omfattet af den samme tavshedspligt, som gælder for Finanstilsynet, jf. § 354, stk. 8.

Finanstilsynet har indgivet konkursbegæringen med hjemmel i § 234 i lov om finansiel virksomhed. Hverken ordlyden af bestemmelsen eller forarbejderne hertil forudsætter, at de fortrolige oplysninger i konkursbegæringen skal behandles anderledes end tilsvarende tilsynsoplysninger, herunder at de skulle miste deres fortrolige karakter. Tavshedspligten beskytter personers og virksomheders berettigede grundlæggende krav om fortrolighed om deres økonomiske forhold. Tilsidesættelse af tavshedspligten forudsætter særlige hensyn, samt at der skal foretages en afvejning af hensynene til den skærpede tavshedspligt overfor hensynet til aktindsigt, jf. U.2017.816 H.

Østre Landsret har ikke foretaget den nødvendige afvejning og vurdering af hensynet til tavshedspligten i forhold til det grundlag og de oplysninger, som er fremsat af Patrona Underwriting Limited til støtte for aktindsigt, herunder hvorvidt afvejningen af forholdene skal falde ud til fordel for en tilsidesættelse af tavshedspligten. Tavshedspligten er umiddelbar og udspringer direkte af lov om finansiel virksomhed, og loven opstiller ikke krav eller betingelser for opretholdelsen af tavshedspligten i et tilfælde som nærværende.

Østre Landsret har med sin kendelse begrænset rækkevidden og virkningen af Finanstilsynets tavshedspligt efter § 354 i lov om finansiel virksomhed. Det bestrides, at der er grundlag herfor, ligesom en så generel og kategorisk ophævelse af tavshedspligten ikke flugter med de hensyn og forpligtelser, der følger af den bagvedliggende og harmoniserende EU-regulering.

Oplysningerne er fortrolige og beskyttet af tavshedspligten i § 354 i lov om finansiel virksomhed, alene fordi oplysningerne er tilgået Finanstilsynet som led i tilsynsvirksomheden. Et

samtykke fra den, som tavshedspligten tilsigter at beskytte, berettiger ikke til en videregivelse af de fortrolige oplysninger jf. § 354, stk. 2, hvilket understøtter, at Finanstilsynet ikke har mulighed for at fravige udgangspunktet om tavshedspligt. Det er domstolene, som skal foretage den pågældende interesseafvejning mellem den aktindsigtssøgendes interesse overfor hensynet til beskyttelsen af de fortrolige oplysninger, som Finanstilsynet er kommet i besiddelse af i kraft af sin tilsynsvirksomhed.

Patrona Underwriting Limited har til støtte for sin påstand om afvisning anført navnlig, at selskabet den 30. august 2019 har fået konkursbegæringen med samtlige bilag udleveret, og at der forinden modtagelsen af Finanstilsynets brev af 2. september 2019 er disponeret over dokumenterne. Finanstilsynet har derfor ikke retlig interesse i at få prøvet, om Patrona Underwriting Limited kan opnå aktindsigt i konkursbegæringen med bilag, idet den beskyttelse, som Finanstilsynet forsøger at opnå, er fortabt.

Til støtte for den subsidiære påstand om stadfæstelse har Patrona Underwriting Limited supplerende anført navnlig, at den omstændighed, at dokumenterne er fremlagt af Finanstilsynet og anvendt i en konkursbegæring, ikke kan medføre, at retten til aktindsigt nægtes.

Virksomheder skal selvfølgelig kunne videregive oplysninger til Finanstilsynet i sikker forvisning om, at oplysningerne ikke videregives til tredjemand. Dette er særligt vigtigt set i sammenhæng med, at Finanstilsynet har hjemmel til at kræve alle oplysninger, som tilsynet skønner nødvendige. Derfor har § 354 i lov om finansiel virksomhed sin berettigelse, hvor der er hensyn at tage til en ”levende” finansiel virksomhed. Samme hensyn gør sig imidlertid ikke gældende i en konkurssituation. I en konkurssituation vejer hensynet til kreditorerne og kreditorernes mulighed for aktindsigt i det konkursramte selskabs oplysninger tungt, og i den konkrete sag også tungere end Finanstilsynets tavshedspligt.

Det påvirker ikke Finanstilsynets mulighed for et effektivt tilsyn af de finansielle virksomheder, at kreditorer har mulighed for at søge aktindsigt i en konkurssituation, idet en kurator har adgang til alle oplysninger om den finansielle virksomhed, herunder har kurator pligt til at orientere kreditorerne, og de af tilsynet omfattede oplysninger kan alligevel søges udleveret gennem konkursboet via retsplejelovens kapitel 3 a. Derfor har den finansielle virksomhed ingen reel beskyttelse i § 354 i lov om finansiel virksomhed i en konkurssituation.

Det er ikke rigtigt, når Finanstilsynet anfører, at tilsynsoplysningerne mister deres fortrolige karakter, hvis § 354 i lov om finansiel virksomhed ikke følges i en konkurssituation, da retsplejelovens regler om aktindsigt varetager de hensyn til oplysningernes fortrolige karakter, der skal være i en konkurssituation.

Det er problematisk, hvis Finanstilsynet og konkursboet blot kan afvise aktindsigtsanmodninger i konkursramte finansielle virksomheder ud fra en generel henvisning til henholdsvis § 117 og § 354 i lov om finansiel virksomhed og uden at tage konkret stilling til anmodningen om aktindsigt, herunder sagens hensyn, oplysningernes karakter m.m.

Qudos Insurance A/S under konkurs ved advokat Jesper Saugmandsgaard Øe har for Højesteret oplyst, at man i det hele kan tilslutte sig Finanstilsynets påstand og anbringender.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagen angår Patrona Underwriting Limiteds adgang til aktindsigt i Finanstilsynets konkursbegæring af 19. december 2018 med bilag mod Qudos Insurance A/S.

Den 26. august 2019 sendte Patrona Underwriting Limited i henhold til Østre Landsrets afgørelse af 23. august 2019 en anmodning til Sø- og Handelsrettens skifteretsafdeling om udlevering af konkursbegæringen med bilag. Dokumenterne blev fremsendt til Patrona Underwriting Limited den 30. august 2019.

På den anførte baggrund finder Højesteret, at der ikke længere er en konkret, aktuel retstvist mellem parterne, og Højesteret afviser derfor sagen.

Thi bestemmes:

Kæremålet afvises.

I sagsomkostninger for Højesteret skal Finanstilsynet betale 3.000 kr. til Patrona Underwriting Limited.

Det idømte beløb skal betales inden 14 dage og forrentes efter rentelovens § 8 a.